

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

Изх. № ...166... /2014 г.
Гр. София, ОН... 2014 г.

**ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА ГРАЖДАНСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

И С К А Н Е

**ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА ПРИЕМАНЕ НА ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ**

**НА ОСНОВАНИЕ чл. 125, вр. чл. 124, ал. 1, т. 1, пр. 2 от Закона
за съдебната власт**

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

Съгласно чл. 84, т. 1 ГПК държавата и държавните учреждения се освобождават от заплащане на държавна такса, освен по искове за частни държавни вземания и права върху вещи – частна държавна собственост, а по силата на изричната разпоредба на чл. 83, ал. 1, т. 3 ГПК Прокуратурата на Република България е освободена от внасяне на държавна такса и разноски по заведените искове от прокурор.

При приложението на горепосочените разпоредби от съдилищата в страната и Върховния касационен съд се констатира противоречива съдебна практика по въпроса - дължи ли Прокуратурата на Република България държавна такса при въззивно и касационно обжалване на решения като ответник по искове за обезщетение за вреди по Закона за отговорността на държавата и общините /ЗОДОВ/ или е освободена от заплащането ѝ на основание чл. 83, ал. 1, т. 3 и чл. 84, т. 1 ГПК.

I. Една част от съдебните състави от Гражданска колегия на ВКС считат, че визираното в чл. 84, т. 1 ГПК изключение за искове за частни държавни вземания и права върху вещи – частна държавна собственост не засяга изрично установеното правило в чл. 83, ал. 1, т. 3 ГПК - че никоя страна не внася такси и разноски по искове заведени от прокурор. Това изключение не дерогира и правилото на чл. 84, т. 1, предложение първо ГПК, че държавата и държавните учреждения не дължат такса, когато сезират съда или отговарят пред съд като представител на държавата в изпълнение на възложената им компетентност с Конституцията и законите. По исковете за обезщетение за вреди по ЗОДОВ Прокуратурата представлява държавата в изпълнение на възложената ѝ с Конституцията и законите компетентност, поради което не дължи държавна такса при подаване на жалба срещу решения по иск за обезщетение за вреди по ЗОДОВ. В подкрепа на това становище е и аргументът, че по ЗОДОВ се ангажира отговорността на държавата чрез нейните органи, поради което следва да се приложи правилото на чл. 84, т. 1, предложение първо ГПК.

В тази насока са :

определение № 116 от 14.02.2012 г. по ч.гр.д. № 601/2014 г. на IV ГО на ВКС;

определение № 142 от 12.02.2014 г. по ч.гр.д. № 245/2014 г. на III ГО на ВКС;

определение № 269 от 08.04.2014 г. по ч.гр.д. № 2048/2014 г. на IV ГО на ВКС;

определение № 116 от 08.10.2012 г. по гр.д. № 458/2012 г. на III ГО на ВКС;

определение № 1019 от 18.07.2012 г. по гр.д. № 295/2012 г. на III ГО на ВКС;

определение № 604 от 10.11.2009 г. по ч.гр.д. № 519/2009 г. на III ГО на ВКС;

определение № 385 от 07.07.2009 г. по ч.гр.д. № 290/2009 г. на IV ГО на ВКС;

определение № 188 от 25.03.2013 г. по ч.гр.д. № 1320/2013 г. на IV ГО на ВКС;

определение № 90 от 18.03.2014 г. по ч.гр.д. № 1096 от 2014 г. на II ГО на ВКС;

определение № 939 от 27.07.2011 г. по гр.д. № 201/2011 г. на III ГО на ВКС;

определение № 20 от 12.01.2011 г. по гр.д. № 695/2010 г. на III ГО на ВКС;

определение № 467 от 15.04.2011 г. по гр.д. № 1357/2010 г. на III ГО на ВКС;

определение № 385 от 07.07.2009 г. по гр.д. № 290/2009 г. на IV ГО на ВКС;

определение № 182 от 15.03.2010 г. по ч.гр.д. № 155/2010 г. на IV ГО на ВКС.

II. Противоположно становище застъпват други състави от Гражданска колегия на ВКС - че в производството по ЗОДОВ Прокуратурата не се явява в защита на общественния интерес и не представлява държавата в изпълнение на възложената ѝ от Конституцията и законите специална компетентност да следи за спазване на законността, а участва в качеството си на субект на частното право, поради което не може да бъде поставяна в процесуално привилегировано положение спрямо останалите частно правни субекти с освобождаването ѝ от държавна такса, тъй като би се допуснало нарушение на чл. 121, ал. 1 от Конституцията. Приема се, че се касае за специално производство /съгласно чл. 8 от ЗОДОВ/, в което Прокуратурата отговаря за причинените вреди, които са резултат от нейни незаконосъобразни актове, действия или бездействия, и в това производство тя е ответник, равнопоставен на противната страна /пострадалия/, който разполага с всички права и задължения по ГПК. В това производство се прилагат правилата на чл. 9а ЗОДОВ, поради което подкрепящите това становище считат, че Прокуратурата не следва да бъде освобождавана от държавна такса. Аргументи в подкрепа на тази теза се извеждат и от нормата на чл. 83, ал. 1, т. 3 ГПК, съгласно която Прокуратурата е освободена от държавна такса само по искове заведени от прокурор.

В тази насока са :

определение № 84 от 24.01.2014 г. по гр.д. № 7421/2013 г. на III ГО на ВКС;

определение № 771 от 03.12.2013 г. по гр.д. № 6664/2013 г. на III ГО на ВКС;

определение № 415 от 14.06.2012 г. по гр.д. № 363/2012 г. на III ГО на ВКС;

определение № 365 от 27.05.2014 г. по ч.гр.д. № 2869/2014 г. на III ГО на ВКС;

определение № 120 от 13.02.2013 г. по ч.гр.д. № 1096/2013 г. на III ГО на ВКС;

определение № 197 от 10.03.2014 г. по ч.гр.д. № 265/2014 г. на III ГО на ВКС;

определение № 172 от 22.05.2014 г. по ч.гр.д. № 2479/2014 г. на II ГО на ВКС;

определение № 416 от 06.04.2011 г. по гр.д. № 1544/2010 г. на III ГО на ВКС.

Констатираните различия в практиката на ВКС обуславят и противоречивата съдебна практика на съдилищата в страната. Последица от това е връщането на частни жалби на Прокуратурата срещу разпореждания на съда за връщане на основната жалба /въззивна или касационна/, поради невнесена държавна такса. По този начин се препятства достъпът до въззивно и касационно обжалване от страна на Прокуратурата на Република България като ответник в производството по ЗОДОВ, което води до ограничаване на правото ѝ на защита като страна в това производство /разпореждане от 16.09.2014г. по гр. д. № 337/2014г. на РС - Ловеч/.

Констатираните противоречия в съдебната практика и важното процесуално значение на поставения въпрос обуславят необходимост от издаване на тълкувателно решение от ОСГК на ВКС.

Предвид изложеното и на основание чл. 125, вр. чл. 124, ал.1, т.1, пр. 2 от Закона за съдебната власт правя следното

И С К А Н Е:

Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия на Върховния касационен съд да приеме тълкувателно решение, с което да даде отговор на следния въпрос:

1. Дължи ли Прокуратурата на Република България като ответник по искове за обезщетение за вреди по ЗОДОВ внасяне на държавна такса при въззивно и касационно обжалване на съдебни решения или следва да бъде освободена от заплащането ѝ съгласно чл. 83, ал. 1, т. 3 и чл.84, т. 1 ГПК ?

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

Приложение: цитираните в искането съдебни актове.